WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 3 grudnia 2009 r.*

W sprawie C-475/08

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 5 listopada 2008 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez M. Patakię i B. Schimę, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Królestwu Belgii, reprezentowanemu przez C. Pochet, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez J. Scalaisa i O. Vanhulsta, adwokatów,

strona pozwana,

* Język postępowania: francuski.

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: J.C. Bonichot, prezes czwartej izby, pełniący obowiązki prezesa szóstej izby, C. Toader (sprawozdawca) i P. Kūris, sędziowie,

rzecznik generalny: V. Trstenjak,
sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Komisja Wspólnot Europejskich wnosi w skardze do Trybunału o stwierdzenie, że:

— nie wyznaczając operatorów systemów zgodnie z wymogami art. 7 dyrektywy 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej

wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 98/30/WE (Dz.U. L 176, s. 57, zwanej dalej „dyrektywą”);

— przewidując w przepisach nie tylko dostęp regulowany, ale również dostęp negocjowany stron trzecich do sieci, wbrew przepisom art. 18 w związku z art. 25 ust. 2 dyrektywy, oraz

— nie dokonując transpozycji art. 22 ust. 3 lit. d) i e) oraz art. 22 ust. 4 dyrektywy,

Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążą na mocy tej dyrektywy.

2 Pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 31 marca 2009 r. Komisja cofnęła skargę w zakresie zarzutu drugiego, ponieważ Królestwo Belgii oznajmiło w odpowiedzi na skargę, że krajowy przepis dopuszczający dostęp negocjowany stron trzecich do systemów przesyłu, a także do magazynowania i instalacji skroplonego gazu ziemnego (zwanego dalej „LNG”) został uchylony.

Ramy prawne

Dyrektywa

3 Artykuł 7 dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie wyznaczają albo nakładają na przedsiębiorstwa gazownicze będące właścicielami instalacji przesyłowych, magazynowych albo LNG obowiązek wyznaczenia jednego albo więcej operatorów systemu, na okres określony przez państwa członkowskie, biorąc pod uwagę efektywność i rachunek ekonomiczny. Państwa członkowskie przyjmują środki konieczne dla zapewnienia, że operatorzy systemów przesyłowych, magazynowania i LNG działają zgodnie z art. 8–10".

4 Artykuł 11 dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie wyznaczają albo nakładają na przedsiębiorstwa będące właścicielem albo odpowiedzialne za systemy dystrybucyjne obowiązek wyznaczenia jednego albo więcej operatorów systemu dystrybucyjnego na okres określony przez państwa członkowskie, biorąc pod uwagę efektywność i rachunek ekonomiczny, oraz gwarantują zgodność działalności tych operatorów z art. 12–14".

5 Artykuł 22 dyrektywy brzmi następująco:

„1. Główne elementy nowej infrastruktury gazowej, tzn. gazociągi międzysystemowe państw członkowskich, instalacje LNG i instalacje magazynowe mogą na podstawie wniosku zostać zwolnione od stosowania wymogów art. 18, 19, 20 [dotyczących odpowiednio: dostępu do systemów, dostępu do magazynowania i dostępu do sieci gazociągów kopalnianych] i 25 ust. 2, 3 i 4 [dotyczącego urzędów regulacji] pod następującymi warunkami:

[…]

3. […]

[…]

d) Decyzja o odstępstwie […] jest odpowiednio uzasadniana i opublikowana.

e) W przypadku gazociągów międzysystemowych każda decyzja o odstępstwie jest podejmowana po konsultacji z innymi państwami członkowskimi albo odpowiednimi urzędami regulacji.

4. Decyzja o zastosowaniu odstępstwa jest bezzwłocznie zgłaszana przez stosowny urząd do Komisji, wraz ze wszystkimi użytecznymi informacjami jej dotyczącymi. Informacje te mogą zostać przekazane [przekazuje się] Komisji w formie zbiorczej, umożliwiając Komisji podjęcie dobrze uzasadnionej decyzji.

[…]".

6 Zgodnie z art. 33 dyrektywy państwa członkowskie powinny były zasadniczo najpóźniej do dnia 1 lipca 2004 r. wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do stosowania tej dyrektywy.

Belgijska ustawa transponująca dyrektywę

7 Dyrektywa została transponowana do prawa belgijskiego ustawą z dnia 1 czerwca 2005 r. zmieniającą ustawę z dnia 12 kwietnia 1965 r. o przesyle rurociągowym produktów gazowych i innych (*Moniteur belge* z dnia 14 czerwca 2005 r., s. 27164).

8 Artykuł 8 ust. 4 ustawy z dnia 12 kwietnia 1965 r. w brzmieniu zmienionym przez ustawę z dnia 1 czerwca 2005 r. (zwanej dalej „ustawą o gazie") stanowi:

„Po uzyskaniu opinii komisji do spraw bankowości, finansów i ubezpieczeń odnośnie do kryteriów określonych w ust. 3 i komisji [regulacyjnej energii i gazu] odnośnie do pozostałych kryteriów oraz po poddaniu sprawy pod obrady rady ministrów, minister [federalny, odpowiedzialny za sprawy energii] wyznacza, najpóźniej w terminie

dziewięciu miesięcy po ogłoszeniu opinii, o której mowa w ust. 2, w następstwie propozycji przedstawionej przez jednego z posiadaczy zezwolenia na przesył gazu ziemnego lub większej ich liczby:

1 operatora systemu przesyłowego gazu ziemnego;

2 operatora instalacji magazynowej gazu ziemnego i operatora instalacji LNG, na okres dwudziestu lat z możliwością ponownego wyznaczenia.

[…]”.

9 Artykuł 8/1 ust. 1 ustawy o gazie stanowi:

„W drodze odstępstwa od art. 8, przedsiębiorstwo gazownicze będące posiadaczem na dzień 1 lipca 2004 r. zezwolenia na przesył gazu ziemnego lub większej ich liczby, wydanych na podstawie niniejszej ustawy i przepisów wykonawczych do niej lub zezwoleń na magazynowanie gazu ziemnego, w tym zezwoleń wydanych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1975 r. i przepisów wykonawczych do niej, zostaje wyznaczone z dniem wejścia w życie niniejszego artykułu, z mocy prawa, odpowiednio na:

1° operatora systemu przesyłowego gazu ziemnego;

2° operatora instalacji magazynowej gazu ziemnego;

3° operatora instalacji LNG.

Decyzja o wyznaczeniu na każdą z tych trzech funkcji jest ważna do czasu wyznaczenia w ostateczny sposób właściwego operatora zgodnie z art. 8 lub do czasu odmowy przez ministra [federalnego, odpowiedzialnego za sprawy energii] wydania zgody na to wyznaczenie".

10 Artykuł 8/2 ustawy o gazie stanowi:

„Do każdego z trzech operatorów, o których mowa w art. 8 i 8/1, bez względu na to, czy jest on spółką notowaną na giełdzie, mają zastosowanie określone poniżej warunki:

1° powinien on być utworzony w formie spółki akcyjnej, z siedzibą spółki i zarządu głównego w państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

2° powinien spełniać wszystkie warunki określone w ustawie z dnia 2 sierpnia 2002 r. zmieniającej kodeks spółek i w ustawie z dnia 2 marca 1989 r. o ujawnianiu posiadania znacznych pakietów akcji w spółkach notowanych na giełdzie oraz regulującej publiczne oferty zakupu".

11 Artykuł 15/5 ustawy o gazie w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 27 grudnia 2006 r. zawierającej różne przepisy (*Moniteur belge* z dnia 28 grudnia 2006 r., s. 75266), stanowi:

„1. Główne elementy nowej infrastruktury gazowej, tzn. gazociągi międzysystemowe państw sąsiadujących, instalacje LNG lub instalacje magazynowe mogą zostać zwolnione od stosowania wymogów przepisów zawartych w niniejszym rozdziale i metodologii kalkulacji taryf, z wyjątkiem art. 15/7, 15/8 i 15/9. Zwolnienia udziela król na podstawie opinii komisji [regulacyjnej energii i gazu] […]

[…]

4. Informację o wniosku o odstępstwo wraz z wszelkimi użytecznymi informacjami dotyczącymi tego wniosku przekazuje się niezwłocznie Komisji [Wspólnot Europejskich]".

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

12 W dniu 10 kwietnia 2006 r. Komisja skierowała do Królestwa Belgii wezwanie do usunięcia uchybienia, zarzucając mu uchybienie zobowiązaniom, które na nim ciążą na mocy niektórych przepisów dyrektywy.

13 Władze belgijskie przekazały swoje uwagi pismem skierowanym do Komisji w dniu 13 czerwca 2006 r.

14 Ponieważ uwagi te nie przekonały Komisji, zwróciła się ona w dniu 15 grudnia 2006 r. do Królestwa Belgii z uzasadnioną opinią, w której wezwała je do przyjęcia środków wymaganych do usunięcia zarzucanego naruszenia w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania opinii.

15 Władze belgijskie odpowiedziały pismem przekazanym Komisji w dniu 27 lutego 2007 r.

16 Uznając, że sytuacja jest wciąż niezadowalająca, Komisja wniosła skargę w niniejszej sprawie.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego braku transpozycji art. 7 dyrektywy

W przedmiocie dopuszczalności

— Argumentacja stron

17 Królestwo Belgii zwraca uwagę, że Komisja podniosła w skardze brak transpozycji art. 7 dyrektywy, gdy tymczasem w wezwaniu do usunięcia uchybienia oparła się na art. 11 dyrektywy, a w uzasadnionej opinii podnosiła naruszenie art. 7 i 11 tej dyrektywy. Komisja wprowadziła w ten sposób zamęt, jeśli chodzi o stawiane mu w tym względzie zarzuty.

18 Komisja zwraca przede wszystkim uwagę, że bez względu na to, na które artykuły dyrektywy się powoływała, ten zarzut zawsze sprowadzał się do braku wyznaczenia poszczególnych operatorów systemów. Chociaż w uzasadnionej opinii odnosiła się do art. 7 i 11 dyrektywy, w skardze nie było już mowy o art. 11, ponieważ Królestwo Belgii wyznaczyło operatorów systemu dystrybucyjnego, zgodnie z przepisami tego artykułu. Królestwa Belgii było więc w stanie zrozumieć zarzut i przedstawić swoje argumenty.

19 Ponadto zgodnie z orzecznictwem Trybunału nic nie stało na przeszkodzie temu, by Komisja mogła uszczegółowić w uzasadnionej opinii zarzuty, które zgłosiła już wcześniej w sposób ogólny w wezwaniu do usunięcia uchybienia. Komisja powołuje się w tym przedmiocie na wyrok z dnia wyrok z dnia 28 marca 1985 r. w sprawie 274/83 Komisja przeciwko Włochom, Rec. s. 1077, pkt 19–21.

— Ocena Trybunału

20 Na wstępie należy przypomnieć, że jakkolwiek wezwanie do usunięcia uchybienia ma na celu zakreślenie przedmiotu sporu, po to, by umożliwić zainteresowanemu państwu członkowskiemu przygotowanie obrony, to nie jest ono poddane takim samym wymogom w zakresie precyzji, jak ma to miejsce w przypadku uzasadnionej opinii (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 19, 21).

21 W niniejszym przypadku Komisja zarzuciła Królestwu Belgii w wezwaniu do usunięcia uchybienia, że nie dokonało ono transpozycji art. 11 dyrektywy, utrzymując, że to państwo członkowskie nie wyznaczyło w ostateczny sposób operatorów systemów przesyłu i dystrybucji, a także instalacji magazynowych i LNG. W uzasadnionej opinii Komisja dodała odwołanie do art. 7 dyrektywy w celu uzasadnienia swoich zarzutów. Wreszcie, w skardze wycofała odwołanie do art. 11, uznając, że ten artykuł został już w międzyczasie prawidłowo transponowany do prawa belgijskiego w następstwie wyznaczenia przez Królestwo Belgii operatorów systemu dystrybucji.

22 Zatem w oczywisty sposób można uznać, że pierwszy zarzut stawiany przez Komisję w ramach skargi w niniejszej sprawie odnosi się do pierwszego zarzutu postawionego zarówno w ramach wezwania do usunięcia uchybienia, jak i uzasadnionej opinii, które dotyczyły wyznaczenia w ostateczny sposób operatorów systemu. Tak więc prawo do obrony pozwanego państwa członkowskiego nie ucierpiało wskutek zmiany właściwego przepisu dyrektywy.

23 W związku z tym zarzut naruszenia art. 7 dyrektywy należy uznać za dopuszczalny.

Co do istoty

— Argumentacja stron

24 Komisja zarzuca Królestwu Belgii, że nie wyznaczyło w ostateczny sposób poszczególnych operatorów systemów przesyłu gazu, instalacji magazynowych gazu i terminali LNG, co było przewidziane w przepisach art. 7 dyrektywy.

25 Komisja podnosi, że art. 8 ust. 4 ustawy o gazie przewiduje wyznaczenie w ostateczny sposób operatorów systemu na okres dwudziestu lat z możliwością ponownego wyznaczenia. Okres taki uznaje się w prawie belgijskim za odpowiedni ze względów efektywności i rachunku ekonomicznego. Zatem do czasu wyznaczenia tych operatorów na taki właśnie okres Królestwo Belgii nie wywiąże się w całości ze zobowiązań wynikających z art. 7 dyrektywy. Ponadto tymczasowe wyznaczenie na czas nieokreślony nie może zapewnić podmiotom gospodarczym pewności, którą powinno im dać, zgodnie z dyrektywą, wyznaczenie na znany z góry okres.

26 Królestwo Belgii odpiera, że art. 7 dyrektywy nie zabrania państwom członkowskim wyznaczania w sposób nieostateczny operatorów systemu. Utrzymuje ono, że w prawie belgijskim zgodnie z art. 8/1 i 8/2 ustawy o gazie operatorzy systemu wyznaczeni w sposób nieostateczny wywiązują się z obowiązków ciążących na operatorach systemu na mocy dyrektywy. Tych operatorów wiążą bowiem identyczne warunki i obowiązki, jak operatorów wyznaczonych w sposób ostateczny, a jedyna różnica w statusie tych dwóch kategorii operatorów polega na procedurze ich wyznaczania i na czasie trwania ich umowy. Ponadto wyznaczenie tymczasowych operatorów systemów jest równoważne z wyznaczeniem ich w sposób ostateczny, ponieważ te przedsiębiorstwa są jedynymi, które spełniają wymogi niezbędne do wyznaczenia w sposób ostateczny. W każdym razie procedura zmierzająca do dokonania wyznaczenia w sposób ostateczny jest w toku.

— Ocena Trybunału

27 Artykuł 7 dyrektywy stanowi, że państwa członkowskie wyznaczają operatorów instalacji przesyłowych, magazynowych albo LNG „na okres określony przez państwa członkowskie, biorąc pod uwagę efektywność i rachunek ekonomiczny". Zgodnie z art. 33 dyrektywy przepisy wdrażające ten artykuł powinny zostać przyjęte najpóźniej do dnia 1 lipca 2004 r.

28 Chociaż w art. 8 ustawy o gazie ustanowiono procedurę wyznaczania tych operatorów na okres dwudziestu lat, to w art. 8/1 przewidziano wyznaczenie tymczasowe — „do czasu wyznaczenia w ostateczny sposób właściwego operatora" — przedsiębiorstw będących posiadaczami zezwolenia przed wejściem w życie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 1 czerwca 2005 r. W ten sposób ustawa przedłużyła zezwolenia tych operatorów do czasu zakończenia postępowania w sprawie wyznaczenia, określonego zgodnie z wymogami dyrektywy.

29 Królestwo Belgii przyznaje, że nie wyznaczyło jeszcze w sposób ostateczny operatorów systemu, lecz nadmienia, że postępowanie to jest w toku.

30 W tej kwestii należy przypomnieć, że istnienie uchybienia powinno być oceniane według sytuacji istniejącej w państwie członkowskim w momencie upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii (zob. w szczególności wyrok z dnia 6 grudnia 2007 r. w sprawie C-456/05 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-10517, pkt 15). Zatem w braku takiego wyznaczenia we wspomnianym terminie należy stwierdzić, że zarzut stawiany przez Komisję jest zasadny.

31 Podnoszone przez Królestwo Belgii okoliczności, że wyznaczeni tymczasowo operatorzy, po pierwsze, podlegają tym samym warunkom i obowiązkom, jak operatorzy wyznaczeni w sposób ostateczny, a po drugie, że są to jedyni operatorzy, którzy mogą spełnić wymogi niezbędne do wyznaczenia w sposób ostateczny, nie pozwalają obalić stwierdzenia uchybienia tego państwa członkowskiego zobowiązaniom wynikającym z art. 7 dyrektywy.

32 Wyznaczenie tymczasowe tych operatorów opóźnia bowiem transponowanie art. 7 dyrektywy, który, jak przyznało Królestwo Belgii, wymagał, by ci operatorzy zostali wyznaczeni na okres dwudziestu lat.

33 Należy wobec tego stwierdzić, że nie wyznaczając w sposób ostateczny operatorów instalacji przesyłowych, magazynowych i LNG zgodnie z wymogami art. 7 dyrektywy, Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążą na mocy tego przepisu.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, braku transpozycji art. 22 ust. 3 lit. d) i e) i art. 22 ust. 4 dyrektywy

Argumentacja stron

34 Jeśli chodzi o główne elementy nowej infrastruktury gazowej, Komisja utrzymuje, że art. 15/5l ustawy o gazie upoważnia króla do przyjęcia przepisów o odstępstwie, o których mowa w art. 22 ust. 1 dyrektywy, lecz nie uwzględnia wszystkich przesłanek określonych w tym względzie w art. 22 ust. 3 lit. d) i e) i w art. 22 ust. 4 tej dyrektywy. Zgodnie z tymi przepisami w krajowych uregulowaniach powinien zostać w szczególności w wyraźny sposób zapisany obowiązek publikacji i zgłaszania Komisji wszelkich decyzji w sprawie zwolnień, a także obowiązek konsultacji z innymi państwami członkowskimi, zanim wyda się taką decyzję w przypadku gazociągów międzysystemowych.

35 W tym względzie Komisja podnosi, że ogólne zasady wynikające z krajowego ustawodawstwa dotyczącego aktów administracyjnych i bezpośredniej skuteczności powyższych przepisów dyrektywy przez organy administracji nie zapewniają pełnej transpozycji tych przepisów.

36 Jeśli chodzi o zasadę publikacji decyzji o odstępstwie, Królestwo Belgii utrzymuje, że decyzja taka, jako akt przyjęty przez króla na mocy art. 105 i 108 konstytucji belgijskiej, jest publikowana zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi ogłaszania aktów władz federalnych. Zgodnie z tymi zasadami akt, w którym interes może mieć znaczna liczba osób, jest obowiązkowo publikowany w *Moniteur belge*. Zatem wymaganie, by taki obowiązek został zapisany w ustawie o gazie, jest niezgodne z zasadami subsydiarności i proporcjonalności.

37 Jeśli chodzi o transpozycję art. 22 ust. 3 lit. e) i art. 22 ust. 4 dyrektywy, dotyczących konsultacji z innymi państwami członkowskimi w przypadku gazociągów międzysystemowych, a także zgłaszania Komisji decyzji o odstępstwie, Królestwo Belgii

podkreśla, że z uwagi na bezpośrednią skuteczność dyrektywy i pierwszeństwo prawa wspólnotowego, takie same obowiązki ciążą z mocy prawa na władzach belgijskich, tak że nie ma konieczności ich transponowania do prawa krajowego. Przytacza ono w tym względzie orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym niezgodność ustawodawstwa krajowego z przepisami wspólnotowymi, nawet o bezpośredniej skuteczności, może zostać ostatecznie usunięta jedynie mocą wiążących przepisów wewnętrznych, gdy dyrektywa zmierza do nadania praw jednostkom (w szczególności wyrok z dnia 8 lipca 1999 r. w sprawie C-354/98 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-4927, pkt 11). W niniejszym przypadku, zdaniem tego państwa członkowskiego, ze względu na to, że dyrektywa nie przyznaje praw jednostkom, tego typu przepis nie musi zostać transponowany do prawa krajowego.

38 Królestwo Belgii podnosi wreszcie, po pierwsze, że uruchomienie sieci gazociągów międzysystemowych wymaga ipso facto przekroczenia granicy, a w związku z tym współpracy z władzami innych zainteresowanych państw członkowskich, a po drugie, że art. 15/5 ustawy o gazie wyraźnie stanowi, że wnioski o zwolnienie zgłasza się Komisji.

Ocena Trybunału

39 Artykuł 22 ust. 1 dyrektywy stanowi, że w odniesieniu do głównych elementów nowej infrastruktury gazowej państwa członkowskie mogą wprowadzić zwolnienia, w szczególności w zakresie zasad dostępu do sieci. Artykuł 22 ust. 3 lit. d) i e) i ust. 4 stanowi, że każda decyzja musi być uzasadniona, opublikowana i zgłoszona Komisji, a w przypadku gazociągów międzysystemowych decyzja taka musi zostać podjęta po konsultacji z władzami zainteresowanych państw członkowskich.

40 Komisja zarzuca Królestwu Belgii, że nie dokonało transpozycji tych przepisów, ponieważ ustawa o gazie nie zawiera wszystkich przesłanek określonych w dyrektywie w odniesieniu do procedury podejmowania decyzji o odstępstwie. Królestwo Belgii nie kwestionuje tego twierdzenia. Niemniej uważa ono, że nie ciąży na nim obowiązek

transpozycji wspomnianych przepisów zarówno ze względu na ogólne zasady wewnętrzne dotyczące ogłaszania aktów króla, jak i na bezpośrednią skuteczność przepisów dyrektywy.

41 W tym względzie przypomnieć należy, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem transpozycja dyrektywy nie musi wymagać działania prawodawczego ze strony każdego z państw członkowskich. W szczególności istnienie ogólnych zasad prawa konstytucyjnego lub administracyjnego może spowodować, że transpozycja za pomocą szczególnych środków ustawowych lub wykonawczych stanie się zbędna, jednak pod warunkiem, że zasady te rzeczywiście zapewniają pełne stosowanie przepisów dyrektywy przez krajową administrację oraz że w przypadku, gdy sporny przepis dyrektywy ma na celu przyznanie praw jednostkom, stan prawny wynikający z tych zasad jest dostatecznie precyzyjny i jasny, a uprawnieni mają możliwość rozeznania się we wszystkich przysługujących im prawach i w razie potrzeby powołania się na nie przed sądem krajowym (zob. wyroki: z dnia 23 maja 1985 r. w sprawie 29/84 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. s. 1661, pkt 23; z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie C-456/03 Komisja przeciwko Włochom, Zb.Orz. s. I-5335, pkt 51).

42 W niniejszym przypadku, odnośnie do transpozycji art. 22 ust. 3 lit. d) dyrektywy dotyczącego publikowania decyzji o odstępstwie, należy zwrócić uwagę, że nie można uznać, iż ogólne zasady prawa belgijskiego odnoszące się do ogłaszania aktów, na które powołuje się Królestwo Belgii, a zgodnie z którymi wszystkie akty, w których ma interes znaczna liczba osób, są publikowane, zapewniają prawidłową i pełną transpozycję tego przepisu dyrektywy. Dyrektywa ta wymaga bowiem publikowania wszystkich decyzji dotyczących zwolnień przyznawanych operatorowi. Tymczasem Królestwo Belgii nie przedstawiło informacji pozwalających wykazać w sposób precyzyjny i pewny, że takie decyzje są zawsze uznawane za decyzje leżące w interesie ogólnym i są w związku z tym publikowane.

43 Zatem, jak zwróciła uwagę Komisja, z uwagi na to, że wspomniane ogólne zasady nie zapewniają pełnego i prawidłowego stosowania art. 22 ust. 3 lit. d) dyrektywy, należy stwierdzić, że Królestwo Belgii nie dokonało prawidłowej transpozycji tego przepisu.

44 Jeśli chodzi o argumenty przedkładane przez Królestwo Belgii odnoszące się do braku obowiązku transpozycji przepisów dyrektywy dotyczących wymogów uprzedniego skonsultowania się z zainteresowanymi państwami członkowskimi w przypadku gazociągów międzysystemowych oraz zgłaszania decyzji o odstępstwie Komisji, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z art. 249 akapit trzeci WE wynika, iż wykonanie dyrektyw wspólnotowych winno być zapewnione za pomocą odpowiednich środków podejmowanych przez państwa członkowskie. Fakt, że w szczególnych okolicznościach, w braku wymaganych środków wykonawczych lub w obliczu środków niezgodnych z dyrektywą jednostki mają prawo powołać się przed sądem na dyrektywę przeciwko państwu członkowskiemu, które nie wykonało swego obowiązku, nie może służyć państwu członkowskiemu jako uzasadnienie, w celu uwolnienia się od obowiązku podjęcia, w odpowiednim czasie, środków właściwych ze względu na przedmiot każdej dyrektywy (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 maja 1980 r. w sprawie 102/79 Komisja przeciwko Belgii, Rec. s. 1473, pkt 12; z dnia 11 sierpnia 1995 r. w sprawie C-433/93 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. s. I-2303, pkt 24; z dnia 2 maja 1996 r. w sprawie C-253/95 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. s. I-2423, pkt 13). Podobnie, a nawet tym bardziej, okoliczność, iż niektóre przepisy danej dyrektywy mają bezpośrednią skuteczność w wewnętrznym porządku prawnym, nie stanowi uzasadnienia zwalniającego państwa członkowskie z ich obowiązków transpozycji.

45 Wreszcie art. 15/5 ust. 4 ustawy o gazie, w którym mowa jest o informowaniu Komisji o wnioskach o zwolnienie, nie można uznać za transpozycję art. 22 ust. 4 dyrektywy, ponieważ ten przepis dyrektywy nakłada obowiązek zgłaszania tej instytucji ostatecznej decyzji wraz ze wszystkimi użytecznymi informacjami jej dotyczącymi.

46 Należy zatem stwierdzić, że nie dokonując transpozycji art. 22 ust. 3 lit. d) i e) i art. 22 ust. 4 dyrektywy, Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążą na mocy tych przepisów.

W przedmiocie kosztów

47 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Królestwa Belgii kosztami postępowania, a Królestwo Belgii przegrało sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

1) **Nie wyznaczając w sposób ostateczny operatorów instalacji przesyłowych, magazynowych i skroplonego gazu ziemnego zgodnie z wymogami art. 7 dyrektywy 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 98/30/WE oraz nie dokonując transpozycji art. 22 ust. 3 lit. d) i e) i art. 22 ust. 4 tej dyrektywy, Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążą na mocy tych przepisów.**

2) **Królestwo Belgii zostaje obciążone kosztami postępowania.**

Podpisy